

Antistolling

In het lichaam vindt een continu proces van stolling en antistolling plaats. In het bloed bevinden zich stoffen die de stolling bevorderen of juist tegengaan. Deze stoffen zijn met elkaar in evenwicht. Dit evenwicht kan door verschillende oorzaken worden verstoord waardoor het bloed gaat stollen. Bij een ernstig nefrotisch syndroom is de kans op trombose verhoogd. Er wordt veel eiwit uitgeplast, waaronder ook eiwitten die betrokken zijn bij de bloedstolling. Omdat bloed stolt wanneer het buiten het lichaam komt, wordt antistolling ook gebruikt bij hemodialyse.

- Antistolling verlengt de bloedingstijd. Hierdoor duurt het langer voordat een wondje stopt met bloeden.
- Krijgt u grote blauwe plekken, bloed in de urine of ontlasting, zwarte ontlasting of ineens zware hoofdpijn? Waarschuw direct uw (huis)arts.
- Meld uw tandarts dat u antistolling gebruikt. Omdat deze middelen de bloedstolling remmen, kunnen er problemen komen bij bijvoorbeeld het trekken van tanden en kiezen.

Bloedplaatjesremmers

Deze remmen het samenklonteren van bloedplaatjes. Ze worden vooral voorgeschreven aan mensen die een hersen- of een hartinfarct hebben gehad. Controle door de trombosedienst is hierbij niet nodig.

Indicatie

Angina pectoris (hartkramp, met pijn in de hartstreek).
Behandeling na een hartinfarct, na een TIA (lichte beroerte)
en na een herseninfarct zonder restverschijnselen.

Ter voorkoming van het dicht gaan zitten van een omleiding van de kransslagaders van het hart. Ter voorkoming van trombose (stolling) van een shunt voor hemodialyse.

Voorschrift

Voorgescreven medicijnen zijn acetylsalicylzuur, carbasalaat-calcium (Ascal®), clopidogrel (Plavix®) en ticagrelor (Brilique®)

Innameadvies

Gebruik van tabletten heeft de voorkeur.

Poeder met worden opgelost in een ruime hoeveelheid water en is daardoor minder geschikt bij een vochtbeperking. Bruistabletten bevatten veel natrium en zijn daardoor niet geschikt in combinatie met een natriumbepert dieet.

Bijwerkingen

- Soms bloeditstoringen en blauwe plekken.
- Zelden bloedverlies in het maagdkanaal, bloedneuzen of bloedend tandvlees. Bij langdurig of veelvuldig gebruik kan dit leiden tot bloedarmoede. Maagdklachten (buikpijn, diarree, zuurbranden).

Coumarinederivaten

Dit zijn sterkere stollingsremmende medicijnen. Deze medicijnen remmen de productie van vitamine K afhankelijke stollings-factoren in de lever. Regelmatig wordt er bloed afgenomen om te kijken of de dosering van de medicijnen goed is of dat de dosering gewijzigd moet worden. Dit gebeurt middels de INR (International Normalized Ratio), een maat voor de stollingstijd van het bloed. De antistolling kan teniet worden gedaan door toediening van vitamine K.

In de thuissituatie neemt de trombosedienst bloed af en stelt de dosering vast. Op de hemodialyse bepaalt de nefroloog de dosering.

Indicatie

Voorkomen en behandelen van aandoeningen waarbij trombose kan ontstaan.

Voorschrift

Voorgeschreven medicijnen zijn acenocoumarol en fenprocoumon (Marcoumar®).

Innameadvies

Neem de tabletten dagelijks op hetzelfde moment in. Een gemiste dagdosis kan, indien het dezelfde dag wordt opgemerkt, alsnog worden ingenomen. Anders deze dagdosis overslaan en het normale schema continueren. Slik het de tablet heel door.

Bijwerkingen

- Soms bloeditstortingen en blauwe plekken.
- Zelden bloedverlies in het maagdarmkanaal, bloedneuzen of bloedend tandvlees. Bij langdurig of veelvuldig gebruik kan dit leiden tot bloedarmoede.

Let op

Deze antistollingstabletten verminderen de stolling doordat ze de werking van vitamine K tegengaan. De werking is afhankelijk is van de hoeveelheid vitamine K in uw voeding. Grote schommelingen moeten dan ook worden voorkomen. U hoeft hiervoor geen speciaal dieet te volgen. Wel is het van belang dat u gevarieerd eet om het effect van de wisselende hoeveelheid vitamine K in de voeding op de antistollingsbehandeling te beperken.

Drink- en sondevoeding bevatten vaak extra vitamine K. Bent u bekend bij de trombosedienst, geef dan door als u start of stopt met het gebruik van drink- en/of sondevoeding.

Nieuwe Orale Anti Coagulantia (NOAC's)

NOAC's zijn nieuwe medicijnen ter vervanging van coumarine- derivaten. Ze zijn ook bekend als DOAC: Direct Werkende Orale Anticoagulantie. Voordeel van deze antistollingsmedicijnen is dat er geen bloedonderzoek nodig is voor controle van de stollingstijd. Het is echter niet voor iedereen een geschikt alternatief.

Indicatie

Voorkomen en behandelen van aandoeningen waarbij trombose kan ontstaan.

Voorschrift

Voorgeschreven medicijnen dabigatran (Praxada®), rivaroxaban (Xarelto®), apixaban (Eliquis®) en edoxaban (Lixiana®).

Innameadvies

Capsule of tablet, 1 of 2x per dag op vaste momenten van de dag innemen met voeding. Sommige tabletten hebben een vertraagde afgifte (aangeduid als omhuld).

In dat geval moet u ze heel doorslikken.

De werkingsduur is kort. Inname mag dus niet vergeten worden!

Bijwerkingen

- Soms bloeduitstortingen en blauwe plekken.
- Zelden bloedverlies in het maagdarmkanaal, bloedneuzen of bloedend tandvlees. Bij langdurig of veelvuldig gebruik kan dit leiden tot bloedarmoede. Hoofdpijn, maagdarmklachten (misselijkheid, buikpijn, diarree) en jeuk.

Heparines

Heparines worden gebruikt om de bloedstolling in de kunstnier en dialyselijnen te voorkomen.

Indicatie

Preventie van stolling tijdens hemodialyse.

Voorschrift

Veel voorgeschreven medicijnen zijn dalteparine (Fragmin®) en nadroparine (Fraxiparine®).

Innameadvies

Heparines worden voor de hemodialyse direct in de bloedbaan via de dialyselijn toegediend.

Bijwerkingen

Soms bloeduitstortingen en blauwe plekken.